

door **Herman Michiel**
3 augustus 2021

Binnen minder dan twee maand hebben in Duitsland de Bondsdagverkiezingen plaats (26 september) die onder andere zullen bepalend zijn voor wie Angela Merkel opvolgt als kanselier. Gezien de dominante plaats van Duitsland binnen de Europese Unie is het niet onbelangrijk om de politieke evolutie in dat land in het oog te houden. Duitsland is vaak een inspiratiebron voor het politiek bedrijf, maar zeker niet steeds in goede zin. Denken we maar aan de rabiante budgettaire orthodoxie à la Schäuble, die ook haar weg vond naar het Europees beleid. Of aan de Hartz-hervormingen van de arbeidsmarkt, met de beruchte minijobs, ingevoerd onder de socialistisch-groene coalitie van Gerhard Schröder/Joschka Fischer. Minijobs, [die moeten wij ook hebben](#), riepen de hervormers elders in Europa... Over de arbeidsmarktplannen van de verschillende partijen zullen we het hier verder hebben, maar eerst een beetje achtergrond.

Partijen

Voor alle duidelijkheid sommen we nog eens de verschillende grotere partijen op.

- De CDU is de christendemocratische partij waartoe Merkel behoort; in Beieren is er een aparte christendemocratische partij, de CSU, die samen met de CDU de zogenoemde *Union De Union* is de grootste politieke formatie.
- De SPD is de partij van de Duitse sociaaldemocraten die momenteel samen met de CDU/CSU de coalitie vormt in Berlijn;
- de Grünen heten officieel Bündnis 90/Die Grünen, bestaande uit de fusie van het Oost-Duitse Bündnis 90 en de West-Duitse Grünen;
- de FDP zijn de Duitse liberalen;
- Die Linke is de partij van radicaal links;
- Extreem-rechts is terug te vinden bij de AfD.

Bij de laatste Bondsdagverkiezingen (2017) was de zetelverdeling als volgt:

De belangrijkste evolutie sindsdien is het stijgend electoraal succes van de Grünen; in de voorbije lente

staken ze bij de polls zelfs even de Union voorbij. De SPD – in 1998 nog goed voor meer dan 40% van de stemmen – is niet zeker dat ze straks nog 20% haalt. Ook bij die Linke is er weinig reden voor hooggespannen verwachtingen. Bij het extreemrechtse AfD is er een zekere stagnatie, maar het blijft toch uitkijken hoe dat verder evolueert. Voor actuele peilingen, zie [Politico](#), voor uitleg over o.a. het merkwaardige Duitse kiessysteem, zie het [Duitsland Instituut](#). Dit zijn de '[Spitzenkandidaten](#)' (kandidaat-kanseliers) en dit [mogelijke coalities](#).

De politieke sfeer in Duitsland is nogal zenuwachtig, nu de 'vaste waarde' Merkel na 16 jaar van het toneel verdwijnt. Een [foute lach](#) of [te veel overpennen](#) van anderen als je een boekje uitbrengt kan duur te staan komen!

Arbeidsmarktplannen bij de verschillende partijen

Nu de kiesprogramma's bekend zijn maakte het tijdschrift [Personalmagazin](#), vooral gelezen door personeelsdirecties, een vergelijking tussen de verschillende partijvoorstellen in verband met lonen, arbeidsvoorwaarden en arbeidsmarkthervormingen. In wat volgt maak ik gebruik van een [overzicht](#) dat journalist Norbert Häring hiervan maakte op zijn blog.

Wat betreft het **minimum(uur-)loon** (momenteel 9,50€) willen SPD en Grünen dat het op korte termijn naar 12 € gaat. Die Linke wil 13€. Ter vergelijking: de Belgische en Nederlandse vakbonden vinden dat 14€ het minimale minimumloon zou moeten zijn. Over minimumlonen spreken CDU en FDP zich niet uit.

CDU, Grünen en FDP zijn het grotendeels eens over een **flexibilisering van de arbeidstijd**. De Duitse regels zijn te streng in vergelijking met de Europese. De begrenzing van de arbeidstijd per dag moet vervangen worden door een wekelijks gemiddelde. De SPD is daar tegen, terwijl Die Linke een verkorting van de arbeidstijd wil met loonbehoud.

Wat de **arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd** betreft, pleiten SPD, Groenen en Die Linke voor de afschaffing ervan als er geen objectieve reden voor bestaat. Die Linke wil ook dat er hoogstens twee opeenvolgende contracten van bepaalde duur mogen afgesloten worden. De CDU houdt het bij 'geen uitbreiding' en voor de FDP maakt het allemaal niks uit.

De CDU is voor het behoud van het **interimwerk (uitzendarbeid)**, FDP wil het uitbreiden. SPD, Grünen en Die Linke willen dat er voor hetzelfde loon gewerkt wordt als de vaste krachten. Die Linke wil ook dat de ondernemingsraad zijn veto kan stellen tegen uitzendarbeid, en dat het op termijn afgeschaft wordt.

Mitbestimmung... U weet wel, het Duitse systeem waarbij vakbonden een zekere inspraak hebben in het bedrijfsbeleid, maar zich daarvoor ook deels verantwoordelijk maken. SPD, Grünen en Die Linke willen het uitbreiden, de laatsten nog het meest.

Dan zijn er de **minijobs**. CDU en FDP willen het systeem nog uitbreiden. SPD, Groenen en Die Linke willen er de sociale zekerheid op van toepassing. De Grünen willen ook toepassing ervan bij huishoudhulp, en Die Linke willen dat minijobbers aanspraak kunnen maken op een voltijdse baan.

De SPD, de Groenen en Die Linke willen dat naleving van de **CAO-loonovereenkomsten** een voorwaarde wordt voor overheidsopdrachten, voor Die Linke ook voor alle vormen van staatssteun. Ze willen alle drie dat CAO-akkoorden algemeen bindend verklaard worden. CAO's zijn geen issue voor CDU en FDP.

De [AfD](#) (niet opgenomen in de vergelijking van Personalmagazin) heeft weinig te zeggen over het onderwerp. Het arbeidsbeleid moet 'gedebureaucratiseerd' worden, het federaal arbeidsbureau moet ontbonden en de gemeentelijke opgewaardeerd. De sociale zekerheid moet het gezin als spil hebben, want Duitsland heeft een van de laagste geboortecijfers. De werkloosheidsuitkering moet in 'activerende' zin hervormd worden.

Wie de programma's wel nalezen vindt ze [hier](#) alle bijeen.

Hits: 34

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)